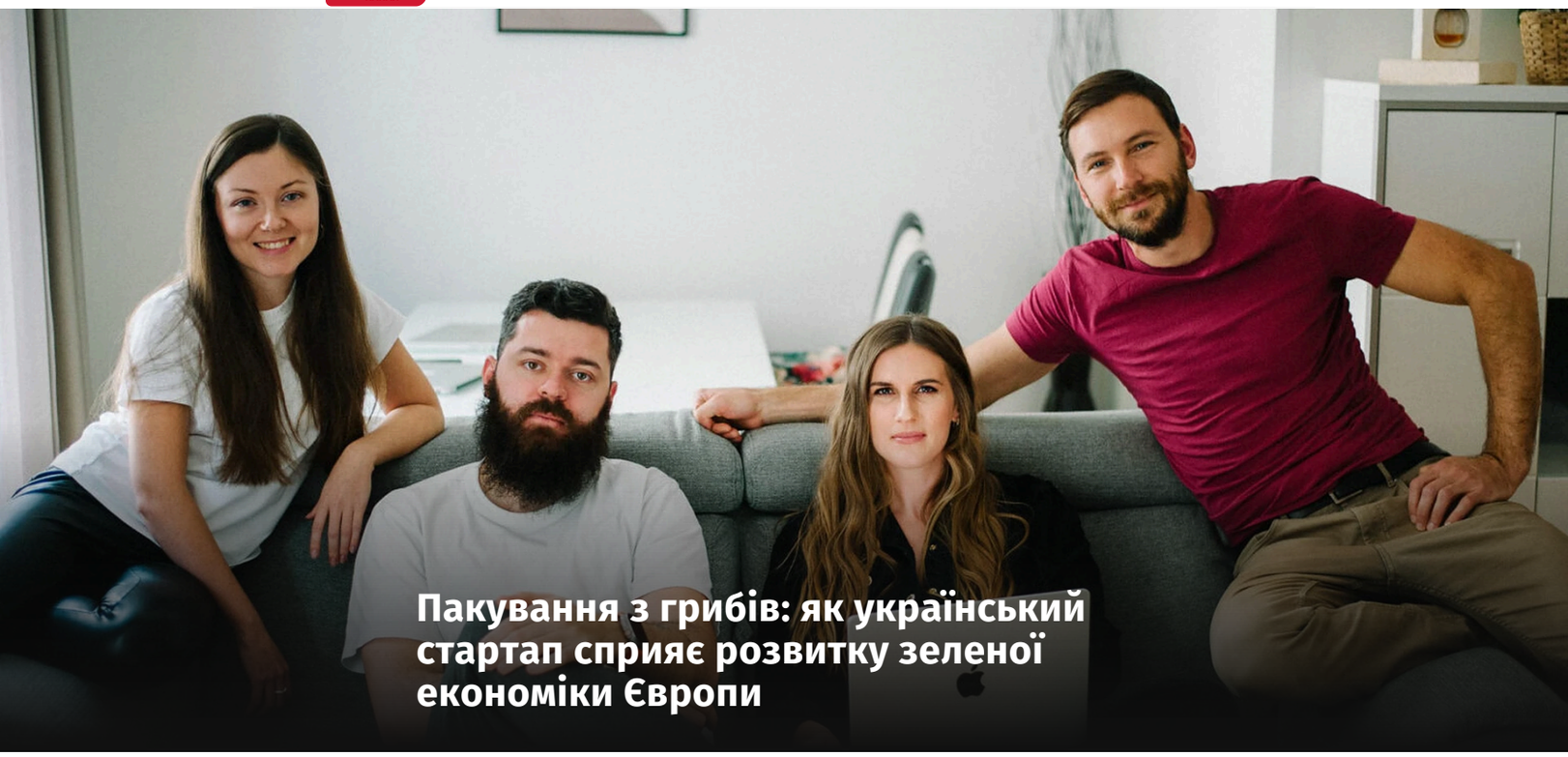

Пакування з грибів: як український стартап сприяє розвитку зеленої економіки Європи

12 червня, 11:00 | 13 хв

Лев Шевченко

1. ШЛЯХ S.LAB: ВІД ІДЕЇ ДО ПРОДУКТУ
2. ЧИМ ДОПОМІГ GREENCUBATOR
3. ЧИ ГОТОВИЙ РИНОК ДО ЕКОЛОГІЧНОГО ПАКУВАННЯ
4. ЧОМУ ВАЖЛИВЕ ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНЕ ВИРОБНИЦТВО
5. ЯКЕ МАЙБУТНЄ S.LAB

Пакувальна індустрія щороку виробляє сотні мільйонів тонн матеріалів, більшість яких розкладатиметься у природі довше, ніж проіснує будь-який сучасний бізнес. Саме цю системну суперечність – між короткочасністю використання і довготривалістю наслідків – намагаються вирішити компанії нового покоління, що будують бізнес на перетині біотехнологій і циркулярної економіки.

S.Lab – одна з таких компаній. Українська стартап-команда розробила технологію виробництва пакування з грибного міцелію та агровідходів, що повністю розкладається в природних умовах і вже підтверджена міжнародною сертифікацією OK Home Compost. За кілька років компанія пройшла шлях від лабораторних прототипів до пілотів із великими корпораціями, отримала підтримку фінансованої ЄС програми Greencubator і вибудовує децентралізовану виробничу мережу в Європі та Азії.

***Юлія Бялецька**, CEO та співзасновниця S.Lab, розповіла **24 Каналу** про технологічну і бізнесову логіку, яка стоїть за цією моделлю: як поєднати біорозкладність із промисловими вимогами до міцності, чому локальне виробництво з місцевої сировини є структурною перевагою, а не маркетинговим аргументом, і що готовність українського ринку до зеленого пакування говорить про ширші зміни в підприємницькому мисленні.*

Шлях S.Lab: від ідеї до продукту

Як виникла ідея створити S.Lab – що спонукало вас відмовитись від традиційних матеріалів і звернутись саме до грибного міцелію та сільськогосподарських відходів?

Не пропускайте важливі сповіщення Підпишіться на 24 Канал у Telegram Додати

Ідея S.Lab народилася не в лабораторії, а на одному з пляжів Балі. Кілька років тому під час подорожі островом Балі я вперше на власні очі побачила масштаб проблеми пластикового забруднення. Багато пляжів, які виглядають як райські місця, під час сезону насправді були вкриті пластиковими відходами, значна частина яких походила саме від пакування.

Євген Томілін та Юлія Бялецька / Фото надане S.Lab

Тоді мене вразила проста думка: ми створюємо матеріали, які використовуємо кілька хвилин, але які залишаються в природі сотні років. Особливо це стосується пакувальних матеріалів, які не переробляються та накопичується на сміттєзвалищах, забруднюючи ґрунт, океани та навіть наші тіла.

Повернувшись додому, я почала вивчати можливі альтернативи. Саме тоді ми звернули увагу на міцелій – природну кореневу систему грибів, яка в природі працює як надзвичайно ефективний біологічний зв'язуючий матеріал. Нас захопила ідея використати його здатність формувати міцні структури та поєднати із сільськогосподарськими відходами, які часто просто спалюються або викидаються.

Юлія Бялецька / Фото надане S.Lab

Так з'явилася S.Lab. Нашою метою від самого початку було запропонувати промислову альтернативу пакуванню, яка після використання може повністю повернутися в природу без шкоди для довкілля.

Як виглядав ваш шлях від ідеї до першого реального продукту? З якими найбільшими труднощами ви зіткнулися на початку, і як вам вдалося їх подолати?

Все почалося з експериментів з коноплями та грибами. І хоч це лише жарт, та ми й справді почали з тестування конопляних відходів та спроб самотужки створити новий матеріал – біокомпозит. Разом з моїм чоловіком Євгеном, який є співзасновником та CTO S.Lab, почали досліджувати нові матеріали, експериментувати з компонентами аж поки не знайшли ідеальний мікс – грибний міцелій та залишки технічних конопель.

Ми буквально змішували рослинну сировину з грибним міцелієм, спостерігали за процесом росту, змінювали рецептури й намагалися зрозуміти, чи можна з цього отримати щось більше, ніж просто цікавий біологічний експеримент.

Тоді в нас не було великого виробництва чи лабораторії. Були десятки невдалих спроб, зразки, які ламалися, кришилися або взагалі не виростали так, як ми очікували. Але поступово ми почали отримувати перші результати.

Найцікавіше, що нашими першими "тестувальниками" стали друзі, знайомі та колеги. Ми приносили їм зразки матеріалу і просили чесно сказати, що вони думають. Саме тоді ми почули, що це дуже хороший пакувальний матеріал, який наші потенційні клієнти вже були готові купувати.

І водночас ми також зрозуміли одну важливу річ: якщо ми хочемо змінити цілу індустрію, недостатньо створити екологічний матеріал. Він має бути настільки ж функціональним, як і традиційні рішення, новий матеріал повинен захищати продукт, бути надійним і конкурентним за ціною. І головне – ми повинні бути в змозі виробити таку кількість, щоб справді створити позитивний екологічний та економічний вплив.

Юлія Бялецька (в центрі) разом зі співзасновником Greencubator Романом Зінченком та менеджеркою проєкту Ольгою Зубчик
/ Фото надане S.Lab

Тут ми почали думати як виробники, які вирішують реальну проблему бізнесу та пройшли багато викликів від створення інноваційної технології до пошуку клієнтів, які б використовували новий матеріал та працювали з нами над його тестуванням.

Чим допоміг Greencubator

Яку роль у розвитку S.Lab відіграла участь у програмі Greencubator, що фінансується ЄС? Що саме – знання, зв'язки, фінансування – стало для вас найціннішим?

Для нас участь у програмі стала одним із переломних моментів розвитку компанії. На той момент ми вже мали перші результати досліджень та дуже ранніх клієнтів, але для переходу від лабораторних експериментів до реальної технології потрібні були ресурси. Завдяки фінансовій підтримці програми ми змогли прискорити розробку технології, створити перший прототип виробничого процесу та подати наші перші патентні заявки, які стали основою майбутнього технологічного захисту компанії.

Для кліматичних стартапів це особливо важливо, адже створення інноваційної технології потребує значно більше часу та інвестицій, ніж запуск класичного цифрового продукту.

Зверніть увагу! Greencubator – українська громадська організація, яка розбудовує екосистему сталого підприємництва, низьковуглецевих інновацій і зеленої економіки. Саме вона з 2017 року впроваджує в Україні програму Climate Innovation Vouchers – одну з найбільших грантових ініціатив для інноваторів у сфері green- і climate-friendly technologies, що реалізується в межах програми EBRD FINTECC за підтримки ЄС.

Водночас цінність програми виходила далеко за межі фінансування. Підтримка таких авторитетних міжнародних інституцій як Європейський банк реконструкції та розвитку, стала для нас потужним сигналом довіри з боку ринку. Коли ти створюєш принципово нову технологію, інвестори та партнери оцінюють не лише сам продукт, а й те, хто вже повірив у тебе на ранньому етапі.

Вироби для декору з грибного міцелію та технічних конопель / Фото надане S.Lab

Саме ця довіра допомогла нам відкривати нові двері. У наступні роки ми залучили міжнародних інвесторів, запустили перші пілоти з великими корпораціями, стали учасниками глобальних акселераційних програм, а згодом отримали підтримку від Morgan Stanley Inclusive Ventures Lab та інших міжнародних партнерів.

Тому якщо говорити про найцінніше, то це було поєднання двох речей: можливість розвивати технологію завдяки фінансовій підтримці та можливість побудувати репутацію компанії, якій довіряють провідні міжнародні інституції. Для інноваційного стартапу обидва фактори є однаково важливими.

Чи готовий ринок до екологічного пакування

Наскільки, на вашу думку, українські підприємці та ринок загалом готові до переходу на екологічно чисте пакування? Що змінилось у ставленні до green есопоту за останні роки?

Близько 30% компаній, які сьогодні використовують пакування S.Lab, – це український бізнес. І це мабуть найкраща відповідь на питання про готовність ринку.

Попри війну, економічну невизначеність, перебої в ланцюгах постачання та безліч інших викликів, з якими сьогодні стикаються українські підприємці, багато компаній продовжують інвестувати в екологічні рішення. З погляду бізнесу це не завжди найпростіший вибір, адже в кризові часи природно концентруватися виключно на виживанні.

Виробництво та устаткування / Фото надане S.Lab

Але ми бачимо інше. Багато українських брендів усвідомлено обирають більш стійкі рішення, тому що для них важливо не лише те, який продукт вони продають, а і які цінності вони через нього транслюють. Вони думають про вплив на довкілля, про відповідальне споживання і про те, який слід залишають після себе.

Мені здається, за останні роки стався важливий зсув у мисленні. Якщо раніше екологічність часто сприймалася як додаткова перевага або маркетинговий інструмент, то сьогодні дедалі більше компаній розглядають її як частину своєї ідентичності та довгострокової стратегії.

Водночас є ще один важливий аспект. На жаль, війна завдала Україні величезних руйнувань. Але водночас процес майбутнього відновлення створює унікальну можливість переосмислити те, як ми будуємо міста, інфраструктуру та промисловість.

Сьогодні українські підприємці, інженери та науковці вже працюють над новими рішеннями у сферах енергоефективності, циркулярної економіки, відновлюваної енергетики, управління ресурсами та стійкої інфраструктури. Ми не просто відбудовуємо те, що було втрачено. Ми маємо шанс створити більш сучасну, ефективну та стійку модель розвитку.

Колаборація зі S.Lab у дизайні одягу / Фото надане компанією

І я переконана, що багато рішень, які народжуються сьогодні в Україні під тиском надзвичайно складних обставин, у майбутньому можуть стати прикладом для інших країн світу. Адже іноді саме найбільші виклики стають каталізатором найсміливіших інновацій.

Тому я дуже оптимістично дивлюся на майбутнє зеленої економіки в Україні. Попри всі труднощі, українські підприємці продовжують будувати бізнеси не лише навколо прибутку, а й навколо сенсів. Це поєднання обох факторів.

Міцелій сам по собі є унікальним природним матеріалом. У процесі росту він формує складну мережу волокон, які зв'язують частинки рослинної сировини між собою. Саме ця структура забезпечує механічну міцність та теплоізоляційні властивості.

Але не менш важливими є технологія вирощування, контроль умов виробництва та правильний підбір сировини. Ми багато років працювали над оптимізацією цих параметрів і створили власні виробничі процеси, які дозволяють отримувати матеріал зі стабільними характеристиками.

Фактично ми не просто виробляємо пакування – ми керуємо біологічним процесом таким чином, щоб отримати прогнозований промисловий результат.

Як вам вдається поєднати повну біорозкладність матеріалу з міцністю та теплоізоляційними властивостями, які вимагають виробники? Це питання технології чи правильного підбору сировини?

Це поєднання обох факторів.

Міцелій сам по собі є унікальним природним матеріалом. У процесі росту він формує складну мережу волокон, які зв'язують частинки рослинної сировини між собою. Саме ця структура забезпечує механічну міцність та теплоізоляційні властивості.

Але не менш важливими є технологія вирощування, контроль умов виробництва та правильний підбір сировини. Ми багато років працювали над оптимізацією цих параметрів і створили власні виробничі процеси, які дозволяють отримувати матеріал зі стабільними характеристиками.

Фактично ми не просто виробляємо пакування, ми керуємо біологічним процесом таким чином, щоб отримати прогнозований промисловий результат. А оскільки ми не використовуємо ніяких інших компонентів окрім агро відходів та міцелію, тому і можемо гарантувати біорозкладність матеріали. До речі, нещодавно отримали сертифікацію нашого матеріалу OK Home Compost, що офіційно це підтверджує.

Чому важливе децентралізоване виробництво

Ви розвиваєте децентралізовану модель виробництва в Європі та Азії. Чому саме такий підхід – виробництво на місці з локальних відходів – є ключовим для майбутнього галузі?

Сьогодні більшість пакувальних матеріалів виробляються централізовано, після чого транспортуються на великі відстані. Це створює значні логістичні витрати (+30% від вартості пакування) та вуглецевий слід.

Ми вважаємо, що майбутнє належить локальному виробництву. Сільськогосподарські відходи існують практично в кожному регіоні світу, але їх склад відрізняється. Наша технологія дозволяє адаптувати виробництво під локальну сировину та створювати пакування безпосередньо поруч із замовником.

Така модель скорочує логістичні витрати, зменшує викиди CO_2, створює локальні робочі місця та робить виробничі ланцюги більш стійкими.

На мою думку, це не лише майбутнє пакувальної галузі, а й загальний напрямок розвитку промисловості у світі.

Яке майбутнє S.Lab

Якою ви бачите S.Lab через 5 років і яке послання ви б хотіли передати іншим українським підприємцям, які думають про те, щоб будувати бізнес на засадах сталого розвитку?

Через п'ять років я бачу S.Lab глобальною компанією з мережею локальних виробничих майданчиків у різних країнах світу. Ми хочемо зробити так, щоб екологічне пакування було не нішевою альтернативою, а новим галузевим стандартом.

Але не менш важливо для мене те, щоб S.Lab залишалась прикладом української інновації світового рівня. Україна має величезний потенціал у науці, інженерії та підприємництві, і сьогодні ми бачимо дедалі більше компаній, які успішно конкурують на глобальному ринку.

Моє послання іншим підприємцям просте: не сприймайте сталий розвиток як обмеження чи компроміс. Найцікавіші бізнеси майбутнього будуються саме там, де економічна вигода поєднується з вирішенням реальних суспільних та екологічних проблем.

Історія S.Lab показує, що українські green-tech компанії вже є частиною ширшої європейської трансформації – не лише технологічної, а й ціннісної. Через підтримку європейських інституцій, партнерство з Greencubator та вихід на ринки за межами України такі стартапи вбудовуються в спільний курс Європи на декарбонізацію, циркулярну економіку та сталу промисловість. Для України це означає не просто створення нових продуктів, а формування сучасної моделі відновлення, яка може бути конкурентною в Європі й водночас працювати на зелену трансформацію країни.

Стаття була підготовлена у межах проекту EUNEIGHBOURS EAST. Думки, висловлені у статті, належать лише автору.

Читають зараз:

Путін заявив, що на фронті Росія зосередила понад 700 тисяч солдатів

E-mail редакції

news24@24tv.com.ua

Номер телефону:

+38 044 390 5077

Ми тут:

м.Київ,
вул. Володимирська 61/11,
офіс 50

Ми в соцмережах:

Email - розсилка

Будьте в курсі всіх новин і оновлень! Перейдіть на сторінку наших розсилок, щоб обрати ті, що відповідають вашим інтересам.

ДО РОЗСИЛОК

Всі комерційні рекламні матеріали позначені словами "Спецпроєкт" чи "Партнерський матеріал". Матеріали з позначкою "Експерт", "Позиція" відображають позицію авторів та героїв. Редакція може не поділяти їхніх поглядів. Детальніше щодо реклами та правил цитування можна ознайомитись в правилах користування сайтом. Усі права захищені. Матеріали сайту призначені для осіб старше 21 року (21+)

Онлайн-медіа «24 Канал»
пл. Галицька, буд. 15, м. Львів, 79008
Телефон +380 (32) 229-77-77
Адреса електронної пошти — legal@24tv.com.ua
Ідентифікатор онлайн-медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа — R40-06057

© 2005—2026, ПрАТ «Телерадіокомпанія "Люкс"», 24 Канал.